

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พริกเป็นพืชผักสวนครัวและเป็นเครื่องเทศที่สำคัญชนิดหนึ่งที่ประชากรเกือบทั่วโลกใช้ในการประกอบอาหาร ใช้เป็นเครื่องปรุงรส โดยเฉพาะคนไทยในทุก ๆ วันทุกระวังเรือนจะต้องบริโภคพริกในรูปต่าง ๆ ซึ่งพริกมีความสัมพันธ์กับความเป็นอยู่ของคนไทยเป็นอย่างมาก พริกนอกจากจะบริโภคในรูปที่เป็นพริกสดยังนำไปแปรรูปเป็นพริกแห้งเพื่อทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องแกง พริกป่น ซอส เป็นต้น นอกจากนี้ในทางการแพทย์และเภสัชกรรมยังใช้พริกในการประกอบยารักษาโรค เช่น ยาธาตุ ยาเจริญอาหาร ยาขับลม ยาแก้ปวดท้อง เป็นต้น จากความสำคัญดังกล่าวพริกจึงเป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่ตลาดต้องการ

ในการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิในด้านการผลิตของประเทศไทยมีการเพาะปลูกพริกกันโดยทั่วไปทุกภาค โดยมีแหล่งปลูกที่สำคัญตามจังหวัดต่าง ๆ ของภาคตะวันตก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดกาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เชียงใหม่ อุบลราชธานี เลย นครราชสีมา เป็นต้น โดยเฉพาะในภาคตะวันตกในจังหวัดกาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เกษตรกรมีการปลูกพริกเพื่อทำพริกแห้งเป็นอาชีพรอง และอาชีพหลัก ซึ่งพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตของพริกชี้หนูแห้งจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงอยู่เสมอ (ตารางที่ 1.1) เนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศ การคาดคะเนด้านราคาของเกษตรกร หากปีใดพริกมีราคาสูงจะจูงใจให้เกษตรกรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกในปีต่อไป ซึ่งทำให้ผลผลิตของประเทศเพิ่มมากขึ้นจนทำให้ราคาซื้อขายได้ลดต่ำลง เกษตรกรก็จะลดพื้นที่เพาะปลูกลง ด้านผลผลิตของพริกนั้นพริกเป็นพืชที่มีโรคและแมลงศัตรูรบกวนมากถ้าเกษตรกรขาดการดูแลรักษาจะทำให้ผลผลิตลดต่ำลงซึ่งเป็นอุปสรรคหนึ่งต่อปริมาณผลผลิต ทำให้เกษตรกรขาดความมั่นใจในการทำพริก

การค้าพริกแห้งในประเทศไทยนั้นเกษตรกรมีอำนาจในการต่อรองราคาน้อยมาก จะถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา เนื่องจากเกษตรกรจะทำการขายพริกแห้งโดยผ่านพ่อค้าคนกลาง

ตารางที่ 1.1 แสดงปริมาณพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตภายในประเทศ ปีการเพาะปลูก 2523/2524 - 2527/2528

พ.ศ.	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เสียหาย (ไร่)	เก็บเกี่ยวได้ (ไร่)	ผลผลิตทั้งหมด (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (ก.ก.)
2523/2524	302,253	9,338	292,915	82,072	280
2524/2525	262,365	5,464	256,900	65,666	256
2525/2526	260,992	5,352	255,640	54,128	212
2526/2527	247,097	9,551	237,546	67,614	285
2527/2528	267,038	5,124	261,914	75,067	287

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 1.2 แสดงปริมาณและมูลค่าการนำเข้าและการส่งออกของพริกแห้ง ปี 2524 - 2529

ปริมาณ : ก.ก.

มูลค่า : บาท

พ.ศ.	นำเข้า (1)		ส่งออก (2)		* ผลต่าง	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2524	1,385,778	35,497,624	259,404	9,211,160	1,126,374	26,286,464
2525	1,824,258	53,244,832	141,347	6,577,056	1,682,911	46,667,776
2526	2,331,491	58,270,665	172,312	10,768,402	2,159,179	47,502,263
2527	901,560	24,547,397	1,721,841	43,601,507	(820,281)	(19,054,110)
2528	1,372,978	47,401,380	877,561	18,926,184	495,471	28,475,196
2529	2,049,715	68,229,762	673,382	15,202,464	1,376,333	53,027,298

* จากการคำนวณ (1) - (2)

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

หลายขั้นตอน นอกจากนี้เกษตรกรรายพริกแห่งหนึ่งเมื่อผลิตได้ซึ่งเป็นช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก พ่อค้าคนกลางจึงรับซื้อในราคาต่ำ ไม่มีกรเก็บไว้รอราคาที่จะสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนทำพริกเพื่อทำพริกแห้งต่ำลง

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะปลูกพริกได้ทุกภาคแต่พริกที่ผลิตได้นั้นยังไม่เพียงพอกับความต้องการจึงมีการนำเข้าจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก จากตารางที่ 1.2 จะเห็นได้ว่าทั้งปริมาณ และมูลค่าการนำเข้าของพริกแห้งนั้นสูงกว่าการส่งออกทุกปี ยกเว้นในปี 2527 ที่มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกมากกว่าการนำเข้า คือ ปริมาณ 820,281 กิโลกรัม มูลค่า 19,054,110 บาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลผลิตของประเทศไทยยังไม่เพียงพอความต้องการรัฐบาลจึงได้จ้คนำพริกเข้ามาเป็นพืชที่ต้องทำการปรับปรุงและส่งเสริมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ปีพ.ศ. 2530-2534 นอกจากนี้กรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ได้พยายามคิดค้นพันธุ์พริกชนิดใหม่ ๆ ขึ้นมาโดยการปรับปรุงพันธุ์จากพันธุ์เดิมเพื่อให้ได้พันธุ์ที่มีผลผลิตสูง และให้มีคุณภาพตามที่ตลาดต่างประเทศต้องการให้เกษตรกรได้ใช้ปลูกเพื่อเป็นการลดการนำเข้า และ เพิ่มตลาดส่งออกได้กว้างขวางขึ้น

จะเห็นว่าปัญหาต่าง ๆ ด้านการผลิต ราคา ตลาด มีผลทำให้รายได้ต่อไร่ของเกษตรกรมีมูลค่าไม่แน่นอน เพราะการเพาะปลูกของเกษตรกรขึ้นอยู่กับธรรมชาติ ภูมิอากาศ และการกำหนดราคาของพ่อค้าคนกลาง ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกษตรกรควบคุมไม่ได้แต่ปัจจัยที่เกษตรกรควบคุมได้คือ การลดต้นทุนการผลิตลงโดยการใช้จ่ายการผลิต เช่น ปุ๋ย ยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช แรงงานที่เหมาะสม การดูแลรักษาอย่างถูกต้อง และการเลือกขนาดเพาะปลูกที่เหมาะสม

ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึง ต้นทุน รายได้ และอัตราผลตอบแทนจากการปลูกพริกชนิดใหม่เพื่อทำพริกแห้ง ในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกและผู้สนใจได้ใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็นแนวทางในการศึกษา และตัดสินใจลงทุนว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดใดที่เหมาะสมสำหรับการลงทุนที่จะให้อัตราผลตอบแทนแก่เกษตรกรดีที่สุด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกพริกชนิดใหม่เพื่อทำพริกแห้งตลอดจนปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อต้นทุน และผลตอบแทนของเกษตรกร
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการปลูกพริกชนิดใหม่ และการทำพริกแห้ง

สมมติฐานของการศึกษา

1. ค่าปุ๋ย และค่าแรงในการเก็บเกี่ยวเป็นต้นทุนที่สำคัญ
2. ผลตอบแทนจากการลงทุนจะแปรผันตามขนาดของการปลูก
3. อุปสรรคสำคัญในการปลูกพริกชี้หนูใหญ่คือ โรคพืช และแมลง

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาค้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกพริกชี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้งในภาคตะวันตกของประเทศไทย เป็นการศึกษาข้อมูลตั้งแต่การเตรียมดินปลูก การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต จนกระทั่งนำไปทำพริกแห้งและนำออกจำหน่าย จึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประเภทของพริก

- ก. คำว่า "พริก" หมายถึงเฉพาะพริกชี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้ง
- ข. พันธุ์พริกที่ทำการศึกษานี้ได้แก่ พันธุ์พริกจินดา และพันธุ์พริกเกษตรเท่านั้น เนื่องจากเป็นพันธุ์พริกที่เกษตรกรนิยมปลูกกันมาก

2. แหล่งที่ทำการศึกษา

ศึกษาการเพาะปลูกพริกในภาคตะวันตกของประเทศไทย การศึกษาได้สุ่มตัวอย่างในจังหวัดกาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีการเพาะปลูกมากที่สุด ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลของปีการเพาะปลูก 2527/2528

3. ขนาดและจำนวนไร่พริกที่ใช้ในการศึกษา

- ก. การศึกษาได้แบ่งขนาดไร่พริกออกตามขนาดที่เกษตรกรเพาะปลูกในปัจจุบัน ดังนี้

ไร่พริกขนาดเล็ก มีเนื้อที่เพาะปลูก 1-5 ไร่

ไร่พริกขนาดกลาง มีเนื้อที่เพาะปลูก 6-10 ไร่

ไร่พริกขนาดใหญ่ มีเนื้อที่เพาะปลูก 11-20 ไร่

- ข. สำหรับการศึกษทำการเก็บข้อมูลจำนวน 90 ตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยเลือกสุ่มจากเกษตรกรผู้ปลูกพริกเพื่อทำพริกแห้งในจังหวัดกาญจนบุรี 50 ตัวอย่าง และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 40 ตัวอย่าง รวมพื้นที่

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ งานวิจัย ที่ได้รวบรวมหรือวิจัยไว้แล้วจากห้องสมุด และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงเรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการเพาะปลูกพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้ง
2. สร้างแบบสอบถาม เพื่อได้สอบถามเรื่องราวเกี่ยวกับการเพาะปลูกพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้งแล้วจึงได้จัดทำแบบสอบถามขึ้นเพื่อนำไปใช้สอบถามเก็บข้อมูลปฐมภูมิเพื่อนำมาศึกษาต่อไป
3. ทำการสำรวจและสัมภาษณ์เกษตรกรที่เพาะปลูกพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้งตามแนวแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนตลอดไปจนถึงปัญหาและอุปสรรค และวิธีการแก้ปัญหาในการปลูกพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้งด้วย
4. ทำการวิเคราะห์ และสรุปผลการศึกษาค้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้งในภาคตะวันตกของประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ผลที่ได้รับจากการศึกษาจะทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้งในภาคตะวันตกของประเทศไทย ผลที่ได้รับนั้นสามารถนำไปใช้กับเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูก และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เกษตรกรผู้ทำการเพาะปลูก
 - ก. ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสินใจว่าควรจะลงทุนในการทำอะไรพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้งหรือไม่ โดยการพิจารณาจากต้นทุน และผลตอบแทนจากการลงทุนว่าจะคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ และพื้นที่เพาะปลูกขนาดใดจึงจะให้ผลตอบแทนสูงสุด
 - ข. ทำให้ทราบถึงภาวะการตลาด ราคา ความเคลื่อนไหวของราคา ช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
2. หน่วยงานราชการ

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องใช้ในการพิจารณาวางนโยบายส่งเสริมอาชีพการเพาะปลูกพริกขี้หนูใหญ่เพื่อทำพริกแห้งแก่เกษตรกร และเป็นเอกสารทางวิชาการที่ใช้เป็นแนวทางศึกษาค้นคว้าต่อไป